

ANTUN BRANKO ŠIMIC

Szegényemberek

*A szegényemberek szakadatlanul
élet és halál közt lebegnek
a halál láthatatlan mérlegnyelve
bármely pillanatban átbillenhet.*

*Bármely pillanatban átléphetik
a határt és testközelben találják
magukat a halállal.*

Szegényemberek napja

*A szegénység szűkös szorító kétség
Élet táplálta örök feszülés*

*Szegényemberekben a vágyakozás is
virágzás nap nélkül*

*A szegénységen átüt vörös parazsával
– szegényemberek emez egyetlen napja –
a számtalan örökké tárt sebű fájdalom*

Szegényemberek tekintete

*Jól tudom: reggel, mikor felkelnek, némán
gubbasztanak még egy keveset az ágy sarkában.*

*Az asztalnál, amíg esznek vagy ülnek csak hallgatnak.
Pihennek. Kezüik nyugodt:
horpadt mellükön keresztben nyugszik;
vagy éppen ábrákat rajzol az asztalon*

*Tekintetüket lesütik, nem néznek előre
Ezek az emberek már nem várnak semmit
Életükbe minden
kívülről tör be
és kormányozza sorsuk.
Életük megadás és rettegés.*

Itt ülnek most

*Tekintetük semmin sem tud megpihenni
Zavarodottan tévelyeg
és a téren kívül keres kiutat.*

Két szegényember ebédje

*Az ilyen ebéd miatt
egymás előtt szégyellik magukat*

*és amíg esznek, attól félnek,
hogy egymás életét falják fel.*

Mikor felkelnek az asztaltól,
a csönd és a súly
Az undor önmaguk előtt
elcsúfítja mindkettőjük arcát
s mindegyik úgy gondolja, hogy a másik gyilkosa,
hogy a testében áramló vér
a másik vére
(mintha egy másik éték volna)

Déltől délig táplálkozó szegényemberek

Éhség csábítja közelebb a delet
és a kongó bensőből a test siráma és panasza szól
Ám a dél zordan
áll, oly távol

Ó, hallgass, nyomorult test,
feledd el az étket
és majszold a türelmet!

Bárcsak kilehelné lelkét a test!
Az utolsó pillanatban a dél mégis meghozza a felüdülést
és a testnek szenvednie és nyögnie kell
két dél közé kifeszítve

Ó, hallgass, nyomorult test,
feledd el az étket
és majszold a türelmet!

A szegényemberhez

*Ó, szedd össze önmagadban magad és sorsod
El ne hagyd léted peremét
Meddő remények semmibe
nyíló ajtaját ki ne tárd
Ó, szedd össze önmagadban magad és sorsod.*

Tested egyre apad
karod sápad
szemed szűkül
Szívedben a vér csendben apad
Az éjben meztelen tested
- oly sudár áttetsző és kékes –
akár egy hervadt karcsú virágszál.

*Hová, ó, hívá?
Hát már itt a földön
hagyod el végképp a tested?*

Nézi a gazdag csodálkozva, hova tűntél
„Akár az illat elillant”.

Ablakok a szegényemberek házáin

Ez az új ablak úgy fehérlik, akár a gazdag ember kővé meredt szeme, mely egy alkalommal befelé pillantott.

A többi – a régi – egyre komorabban bámul a világra.

Szegényemberek szerelme

I.

Szerelmünket saját vérünkkel tápláljuk
Egy tőlünk elzárt világban
út tőlünk oda nem vezet s minden ajtó kulcsra zárt,
a mi világunk mi vagyunk; az én világom a te világod
[peremén ér véget,
a te világod az én testem peremén

Egymáson kívül nincs másunk
Egymásban élvezzük a világot
s nem maradt másunk szerelmünkön kívül
Szerelmünket vérünkkel tápláljuk

S egy nap szerelmünk felhőrpinti utolsó csepp vérünk

sápadt, hűvös, csúf tekintetet váltunk
s megtudjuk majd: szerelem sincsen már
Mert a szerelem csak addig él amíg a vér lángol
Megtudjuk majd, hogy életünk utolsó lángját
Elnyelte egy számunkra idegen,
velünk kapcsolatban nem álló világ éjszakája.

II.

Amíg vérünk lángol, amíg szerelemben egyesülünk
úgy érezzük egyek vagyunk –
világ a világban
Most nincsen szerelem s azt látjuk,
hogyan világunk kettészakadt

Nincs többé út tőlem hozzád

Örökké zárt szívek,
nincs ajtó, mely kinyílna

Hiába emelkedne a lélek
nem létező szárnyakon fel.

Post scriptum

A szegénység mélységét szemlélve
verset szerettem volna írni róla

Ám a fenekére pillantva
Elnémultam

láttam:

Feneketlen a nyomor kútja!
S mi maradt belőle versemben?
egy pillantás, egy sóhaj

A többi kívülre maradt
megíratlan

Érzéseimbe zártan.

Pohárköszöntő

Hasunk tele. Hasunk tele.
A többire legyen gondja
Aki megalkotja!

Nosza igyunk, nosza igyunk!
Más kínja gyümölcse
markunknak lesz ékes becse!

*Sárga földig, sárga földig!
Mások kínja, jaja,
Legyen az ő baja!*

*Forog a föld nélkülünk is!
Halálban nyer nyugodalmat
Ki szenved és ki nyöszörög
Igyunk!*

Nélkülünk is forog a föld!

Vég

*Ezeknek az embereknek a teste egyre kerekebb,
amazoké pedig egyre laposabb.
(Ó, hol ér véget
ez a dagadás és ez az apadás?)*

*Az emberiség egyre szűkül, a kevesek tágulnak:
hamarosán csak vámpírokkal találkozunk a földön.*

*A föld egyre üresebb
csak néhány dagadó lény nyöszörög.*

*Az elállatiasodás láthatatlan hulláma
árasztja el a földet és az eget ostromolja.*

LUKÁCS ISTVÁN fordításai